

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

349 פ"ק פ"ת ס"א י"י ת"ס"ט ס"ה ח' ט"ל י"ן
לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,
ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: טהרתן של ישראל

הרעות כיון שהסכים בלבו לפרוש מאותן העצות והביא נפשו במי הדעת טהור הרי הוא אומר וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם השם ברחמי הרבים מכל חטא עון ואשמה יטהרנו אמן. עכ"ל.

כך גם לגבי פרשת פרה, טהרתה תלויה בכוונת הלב של הקורא והשומע, ועלינו לכונן בעת שמיעת פרשת פרה שעל ידי זה יורדת עלינו טהרה.

וכתב החת"ס בדרשותיו (תשא ופרשת פרה תקס"ג) "ידוע כי לדעת רבי משה דרשן הפרה מכפרת על מעשי העגל (רש"י במדבר יט, כב), וידוע נמי וביום פקדי ופקדתי (שמות לב, לד), שחטא עגל שמור בכל דור (סנהדרין קב). ולרבי משה דרשן שפרה מכפרת, הוא הדין נמי העסק בה מכפר, על דרך (הושע יד, ג) ונשלמה פרים שפתינו (תנחומא אחרי י).

למה דווקא ע"י קריאת הפרשה זוכים לטהרה ולכפרת עוונות של חטא העגל?

כותב השפת אמת "עיקר הטהרה הוא בכח התורה... א"כ עיקר הטהרה יש גם עתה בקריאת פרשה זו, כמאמר "אמרות ה' אמרות טהורות".

ולמה דווקא בשבת?

אומר השפת אמת: "כי הנשמה טהורה כמ"ש נשמה שנתת בי טהורה, ועיקר הטומאה מחלק הגוף ולכן בשבת שהוא יומא דנשמתין שהנשמה גוברת ביותר על הגוף ונקראת נשמה יתירה, לכן זוכין בו לטהרה.

אלא שלכאורה היה צריך להיות קריאת פרשת פרה בחודש ניסן ומדוע נבחרה קריאת פרשה זו מיד לאחר פורים?

נקדים מה שגילה לנו אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש ז"ע, כי בכל יהודי בעולם יהיה מי שיהיה ובאיזה מצב שיהיה אפילו הרבה לפשוע, עדיין ישנה נקודה אחת בפנימיות הלב של כל אחד מישראל, שהוא הניצוץ האלקי שורש הנשמה שהשריש הקב"ה בתוך תוכו של כל אחד מישראל, ששם אין מגיע הפגם של העוונות והפשעים והיא נשארת נקיה וטהורה.

הרה"ק הרבי רבי ברוך ממעז'בוז' ז"ע מפרש בזה את הפסוק (תהלים ל"ז, י'): "ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו". פירוש אדם מישראל אף על פי שחטא והרבה לפשוע, בכל זאת: "ועוד מעט" נשאר באותו אדם מעט משורש נשמתו נקודה הפנימית של הלב, "ואין רשע" ששם אינו נקרא רשע מחמת שאין הפגם מגיע לשם, והתפלל דוד המלך לה': "והתבוננת על מקומי", שתתבונן בנקודה

בעבור שעות גדולות וזמנים מרוממים בהם זוכה יהודי לעליית נשמה והתרוממות הנפש, בהם זכה לצאת משגרת חיי החול והחולין, ולהיות מוגבה טפח וטפחיים מעל המציאות היומיומית, כשהוא נושם אוויר פסגות וחש את ה"ואני קירבת אלוקים לי טוב", משתררת בדרך כלל בלב, רוח עגמומית משהו, עברו - חלפו אותן שעות להן כה ייחלנו, אליהן נפשותינו כה השתוקקו, הנה אנו מאחוריהם ושוב אנחנו בימים רגילים וסתמיים, נעדרי אור ורום. כה ציפינו לזמנים נעלים אלו וכה מהר חלפו.

אך לא זו תמונת המצב לעת כזאת - בעבור ימי הפורים שופעי האורה והשמחה, לא ערפל נצפה באופק, לא עננים מפציעים ובאים, אורה גדולה מול העיניים, "מסמך גאולה לגאולה" (מגילה ו:), מחיל אל חיל אנו הולכים, ראש כל מועדות בפתח, וכבר מעתה אנו נכנסים לאווירת ולמצב 'פסח' כי 'פסח' אינו מתחיל בליל ט"ו ניסן, אף לא ב'אור לארבעה עשר' שלפניו, "שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלושים יום" (פסחים ו:). אנו נקראים ומוזמנים כבר עכשיו להיכנס לפרוזדור המוביל לטרקלין הפסח להריח את ניחוחו ולהתבשם ממנו ולנשום מלוא ריאותינו מאוויר הגן עדן שלו.

השבת הקרובה כלל ישראל יקראו פרשת פרה, והובא בירושלמי (מגילה פ"ג ה"ה): "אמר רבי חמא, בדין הוא שתקדים החודש לפרה, שבאחד בניסן הוקם המשכן ובשני נשרפה הפרה, ולמה פרה קודמת, שהיא טהרתן של כל ישראל.

כלומר הירושלמי אומר לנו שבקריאת פרשת פרה יורדת טהרה על עם ישראל, אולם כתב בספה"ק בית אהרון (ליקוטים): צריך להאמין שכשם שנטהרים באפר הפרה ממש להקרבת הפסח ממש, כמו כן נטהרים בזמן הזה בקריאת פרשת פרה כל אחד ואחד לפי מדרגתו להארת הפסח, ולקדושת כל אחד ואחד לפי בחינתו בקדושה. עכ"ל.

וכשם שמצינו כשאדם נכנס למקוה לטבול, טהרתו תלויה בכוונתו, וכדברי הרמב"ם (סוף הלכות מקוואות): דבר ברור וגלוי שהטומאות והטהרות גזירות הכתוב הן ואינן מדברים שדעתו של אדם מכרעתו והרי הן מכלל החוקים וכן הטבילה מן הטומאות מכלל החוקים הוא שאין הטומאה טיט או צואה שתעבור במים אלא גזירת הכתוב היא והדבר תלוי בכוונת הלב ולפיכך אמרו חכמים טבל ולא הוחזק כאילו לא טבל ואעפ"כ רמז יש בדבר כשם שהמכוין לבו לטהר כיון שטבל טהור ואעפ"כ שלא נתחדש בגופו דבר כך המכוין לבו לטהר נפשו מטומאות הנפשות שהן מחשבות האון ודעות

הפנימית שבלב "ואיננו", ותראה שאין שם שום ענין של רשע ופגם, ואם כן כל מה שחטאו ופשעו אינו אלא בחיצוניות ולא מעומק הלב.

והנה על נקודה פנימית זו שהיא חלק אלוך ממעל נאמר (ויקרא טז טז): "השוכן אתם בתוך טומאותם", שבתוך תוכם של טומאת העוונות והפשעים נמצאת נקודה הפנימית חלק אלוך ממעל שלא נפגמה כלל, ששם הקב"ה שורה "בתוך טומאותם" במקום שאין שום טומאה מגיע לשם. וזהו ביאור דברי חז"ל (סנהדרין מד): "אף על פי שחטא ישראל הוא", כי אף על פי שחטא אין הפגם רק בחיצוניות, אבל בנקודה הפנימית שבלב אין בה שום פגם ולכן אף על פי שחטא ישראל הוא, ומנקודה פנימית זו מתעוררים הרהורי תשובה וחרטה אפילו לרשעים גמורים בבחינת: "רשעים מלאים חרטה".

ב"ישמח ישראל" (פרשת נח) מבאר לפי זה ענין התשובה, על פי מה שכתוב (ישעיה ו'): "ולבבו יבין ושב ורפא לו". כלומר אם הרשע רוצה לעזוב את דרכיו הרעות ולשוב לה', אין לו אלא להתבונן עמוק בתוך לבבו אל נקודה הפנימית שבלבו, ששם טמון הניצוץ האלקי רשפי אש שלהבת "ה שלא נכבה מעולם, וכאשר יתבונן אל עומק פנימיות לבו, יזכה להדליק הבערה שבלב אשר ללהב יוצאת, להמשיך קדושה וטהרה גם על כל רמ"ח אבריו וש"ה גידיו, וזהו: "ולבבו יבין", אם יבין היטב את עומק נקודה הפנימית שבלבו, על ידי זה: "ושב ורפא לו".

ביום פורים שיש חיוב לבסומי בפוראי, ו"נכנס יין יצא סוד" (עירובין סה). מתגלה הניצוץ הפנימי של כל יהודי כמה הוא טהור וקדוש, וגם כשחטאו והשתחוו לצלם לא היה זה אלא "לפנים", כלפי חוץ ולא באמת, כי בפנימיותו כל יהודי טהור הוא.

גם מצות פרה אדומה היא כנגד הנקודה הפנימית שבלב שאין הפגם מגיע לשם, וזהו שכתוב: "פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עליה עול", כלומר שהיא כנגד הנקודה הפנימית שבלב שאין בה מום מצד עבירה, וכל כך למה כי לא עליה עול של היצר שאין לו שליטה שם. ומטעם זה פרה אדומה היא כפרה על חטא העגל, להורות שחטא עבודה זרה של העגל לא פגם בנקודה הפנימית שבלב.

לכן נסמכה פרשת פרה לפורים, כי עניינם אחד הוא לגלות את החלק הפנימי של כל יהודי כי טהור וקדוש הוא.

הפרה מסמלת את החוקה, כלומר מצוה ללא טעם, וכפי שכתב רש"י: לפי שהשטן ואומות העולם מונין (מקנטרין) את ישראל לומר מה המצוה הזאת? ומה טעם יש בה? לפיכך כתב בה חוקה, גזירה היא מלפני אין לך רשות להרהר אחריה.

דברים דומים כתב רש"י בפרשת אחרי על הפסוק (ויקרא י"ח, ד) "ואת חוקתי תשמרו ללכת בם אני ה' אלקיכם" זה לשון רש"י: ואת חוקתי תשמרו, דברים שהם גזירת המלך שיצר הרע משיב עליהם למה לנו לשומרן ואומות העולם משיבין עליהם כגון טהרת מי חטאת, לכך נאמר אני ה', אני גזרתי עליכם אי אתם רשאים להיפטר.

גם בפרשת בשלח בהסבר רש"י את הפסוק (שמות ט"ו, כ"ה) "שם שם לו חוק ומשפט" כתב: במרה נתן להם מקצת פרשיות של תורה שיתעסקו בהם שבת ופרה אדומה ודינין.

דוקא בקיום מצות פרה שאין בה טעם, מתגלה השוני בין עם ישראל לאומות העולם, אומות העולם מקיימים את ציווי ה' רק כאשר יש בו טעם והבנה, ממילא זהו ציווי חיצוני עם תפאורה, אולם עם ישראל שמקיימים את מצוות התורה רק בגלל ציווי יתברך, ללא טעם והבנה, זהו קיום פנימי ואמיתי, וזהו "עבד נאמן".

גחלי אש

דברי חיזוק והתעוררות המעוררים את לב האדם לעבודת ה'

א. כתב בספר אור הגנוז לצדיקים (דף ל"ג) וז"ל: השי"ת האציל עשר ספירות וכל הברואים כלולים מעשר ספירות כידוע, ומה טעם עשה כן?

לרמוז כמאמר רז"ל "האבות הן המרכבה" וכן אנחנו ענפי האבות, כי יאמר נא ישראל: מהו החילוק וההפרש ביני ובין האבות או ביני ובין העליונים, דהרי גם אני מעשה ידיו ובריאה שלו, כמו האופנים והשרפים וחיות הקודש, ועל ידי זה יכול להתקדש בקדושתם ולהתעלות מעלה מעלה, והנה הקב"ה צמצם אורו הבלתי תכלית וברא אותן הני שערי בינה והם "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה", וע"י ההתקרבות לעבודתו יתברך שמו, מגלה לו מספר ביתו וחכמתו ורצונו יתברך כמו שכתוב במשה רבינו ע"ה שנאמר בו "ותחסרהו מעט מאלהים".

ב. כתב בספה"ק בית אהרן (פסח דף פז): אהובי אחי, תאמינו לי! והוא מלא בכל הספרים, אשר מה שהיו צריכים לצדיקים הראשונים להשיג בכמה ימים וחודשים, אפשר כעת לתקן בשעה אחת מחמת שכעת העולם הוא יותר בשפלות בבחינת רגל, חס הקב"ה על עולמו ומוריד קדושתו למטה, וכעת תהלה לאל שורה קדושתו למטה לארץ וזהו עיקר העליה של העולם הזה, ממילא מובן שבקל יוכל האדם להשיג קדושתו ואורו של הקב"ה ולייחד כל הבחינות הנמוכים והשפלים למעלה ראש. עכלה"ק.

ג. כתב בספה"ק אור לשמים (תצוה עה"פ רבוע יהיה כפול): בשם ספר ברית מנוחה, על הא דאיתא (שבת קיב): א"ר זירא אמר רבא בר זימנא: אם ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם, אם ראשונים כבני אדם וכו'. שזה נאמר לדורותם אבל הדרא בתראה, יהיו יותר גדולים מדורות ראשונים.

עוד כתב (פרשת כי תשא) וז"ל: ששמעתי מכבוד אדונינו מוריני ורבינו רבי יעקב יצחק מלובלין זצ"ל על פסוק (ויצא כ"ט, א') "וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם". כי יעקב אבינו ע"ה הסתכל בדרא בתראה, וראה שהם קטני השגה, המשיך עליהם נשמות גדולים כדי שיהיו להם סיוע לעבודת הבורא. וזה פירושו: "וישא יעקב רגליו" (שרצה להגביה דרא בתראה בחינת רגליים) "וילך ארצה" (הוליד לזה העולם שנקרא ארץ) "בני קדם" – נשמות גדולים שנקראים בני קדם. ושפתיים ישק. עכ"ל.

ד. כתב הרה"ק רבי שלום תאומים בספרו "עבודת יום הכיפורים" וז"ל: וכן כח המשל של הבעש"ט זי"ע מבת מלך שחלתה וכו' וסוף דברי המשל הם על הדור שלנו, שאמר שפתח המלך כל האוצרות והשליחן לחוץ, ואמר שכל מי שרוצה לכנס ולקחת יבוא ויקח באין שיעור וגבול, ובלבד לרפאות בתו של מלך מלכו של עולם, לא כמו שנהג המלך בימים הקדמונים - שלא הכביד עדיין חוליה - שלא כל הרופאים נכנסו אלא המפורסמים וגם להם היה מתנתם בשיעור וקצב וגבול, אשר עליהם נאמר "לא כל הרוצה ליטול את השם יבוא ויטול". מה שאין כן בדורות אחרונים שאנחנו בו, שכל הרוצה ליטול יבוא ויטול, באין גבול ואין תכלית, על דורות הללו נאמר "כי קרוב הדבר מאוד בפיך ובלבבך לעשותו". עכלה"ק.

ה. כתב בספה"ק זוהר חי (שמות דף דף י"ג ע"ב): ותרעין דחכמתא פתוחין משנת ת"ר מה שלא נפתחו בזמן התנאים, ובכל יום ויום אור הגאולה מתגבר ודופק, שיוכל היום קטן בישראל להשיג הארה עצומה בנפשו עד כלות הנפש, מה שהיה צריך לזה בזמן הקודם אלף אלפי תעניות ישיג היום חסיד קטן אם ירצה להתעורר לזה להסיר מעליו תענוגי עוה"ז, נותנין לו תענוגי עוה"ב, מה שלא היה בכמה דורות לפנינו וכו'. (עי' בספה"ק נועם אלימלך פרשת וישב שהיום זוכים יותר בקלות לרוח הקודש מאשר בימי הנביאים, ע"י שם המשל והנמשל).